

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA "PETRE ANDREI" DIN IAȘI
1.2 Facultatea	Psihologie, Științele Educației și Asistență Socială
1.3 Departamentul	Psihologie și Asistență Socială
1.4 Domeniul de studii	Asistență socială (Interdisciplinar cu domeniul: Psihologie)
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Managementul serviciilor psiho-sociale de incluziune și suport

2. Date despre disciplină MSPSIS 1105

2.1 Denumirea disciplinei	Managementul serviciilor privind protecția victimelor						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Victor-Ionel NICOLĂESCU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Victor-Ionel NICOLĂESCU						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligat orie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru) al activităților didactice

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	14
3.7 Distribuția fondului de timp					ore
Participare la orele de curs și seminar					42
Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					43
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					56
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.8 Total ore studiu individual					133
3.9 Total ore pe semestru					175
3.10 Numărul de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • suport de curs, articole, statistici, prezentare PPT, videoproiector, laptop, resurse Internet etc.
5.2. de desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> • fișe de lucru, portofolii; proiecte (individuale sau de grup); eseu; studiu de caz. Schițe de intervenții, videoproiector, laptop, resurse Internet etc

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - competențe de analiză a profilului victimei și a problemelor sociale cu care se confruntă - competențe de analiză și identificare a trasaturilor victimelor în situații diverse - competențe de abordare a victimelor prin dezvoltarea de abilități de comunicare pozitivă și non-discriminatorie - competențe de realizarea a intervievarii și consilierii victimelor - competențe de adresabilitate a nevoilor victimelor în funcție de contextual și normele socio-juridice în vigoare
-------------------------	---

	- competențe de evaluare și referire a victimelor către furnizorii de servicii sociale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - formarea și dezvoltarea abilităților de a elabora programe de asistare a victimelor infracționalității, cu participarea structurilor specializate ale autorităților locale, organizațiilor neguvernamentale și voluntarilor din comunitate - formarea deprinderilor de proiectare, aplicare și evaluare a standardelor privind protecția victimelor; dezvoltarea capacității de a proiecta intervenții individualizate pentru asistarea victimelor; - dezvoltarea de competențe de colaborare cu organismele de aplicare a legii și societatea civilă pentru a reabilita victimele criminalității

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea competențelor studenților de analiza și identificare a trasaturilor victimelor în situații diverse, precum și de realizarea a unor intervenții de evaluare și referire către furnizorii de servicii sociale
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • deprinderea utilizării metodelor și tehnicilor științifice de analiză și evaluare a victimelor; • cunoașterea standardelor și principiilor de lucru în cazurile victimelor criminalității; • cunoașterea modalităților de evaluare a riscurilor de victimizare; • cunoașterea și aplicarea tehnicilor de intervenție specializată în cazurile victimelor infracționalității; • dezvoltarea abilităților de relaționare cu diferite categorii victimale • cunoașterea aspectelor specific managementului serviciilor de protecție a victimelor

8. Conținuturi

8. 1 Curs (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
<p>Victima – clarificări conceptuale și abordări socio-juridice 6 ore</p> <p>I.1. Definirea victimei I.2. Clasificarea victimelor I.3. Dimensiunile victimizării I.4. Victimologia</p> <p>II: Victima în procesul administrării justiției 8 ore</p> <p>II.1. Protecția victimei în cadrul aplicării legii II.2. Cuplul penal victimă – infractor II.3. Perspective moderne în protecția victimelor infracțiunilor II.5. Reglementări juridice la nivel internațional și național</p> <p>III: Particularități ale grupelor subvictimale 8 ore</p> <p>III.1. Victimizarea femeii – violența domestică III.2. Victimele traficului de ființe umane III.3. Consumatorul de droguri – victimă sau infractor III.4. Copiii - victimele inocente ale lumii contemporane</p> <p>IV: Reacția socială față de victimizarea. Modele europene de protecție a victimelor 6 ore</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Studiu de caz • Brainstorming • Studiu de caz
<p>Bibliografie:</p> <p>a) referințe principale (bibliografie minimală):</p> <ul style="list-style-type: none"> - *** Comisia Europeană, Raport privind măsurile întreprinse pentru a da curs Strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane și identificarea unor noi măsuri concrete, Bruxelles, 4.12.2017 COM(2017) 728 final - *** Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității (2018), Infracționalitatea îndreptată împotriva varstnicilor – O perspectivă victimologica (disponibil https://www.politiaromana.ro/files/pages_files/Infracționalitateaindreptata_asupra_varstnicilor.pdf) - Abraham, P., Nicolăescu, V., Iașnic, B. (2002), Poliția Comunitară, Editura Expert, București - Alexandrescu Gabriela, Păunescu Geta (coordonatori) (2004), colectiv, Nicolăescu Victor, Ghid de bune practici pentru asistarea copiilor victime ale traficului în scopul exploatării sexuale, Organizația "Salvați Copiii", București 	

- Alexandrescu Gabriela, Păunescu Geta (coordonatori) (2004), colectiv, Nicolăescu Victor, Ghid privind intervenția în cazurile de abuz asupra copilului, Organizația "Salvați Copiii", Ediția a II-a, Timișoara, Editura Brumer
- Berbec, Silvia, Ilcheva, Miriana, Nordström, Ruth, Heinonen, Henrietta, Feito, Patricia (2018), Raport drepturile victimelor infracțiunilor instituției și organizații competente din România, Bulgaria, Germania și Suedia, Asociația ProRefugiu
- Bocancea C., Neamțu G. (1999), Elemente de asistență socială, Polirom, Iași
- Butoi, Tudorel Badea (2008), Victimologie și psihologie victimală, Editura Pinguin Book, București
- Nica-Dinu Elena-Florentina (2016), Protecția victimelor înainte și după actul infracțional, Revista de investigare a criminalității Anul IX (1), 693-702
- Nicolăescu Victor (2011), Standarde și principii privind protecția victimelor, Institutul European, Iași
- Nicolăescu Victor (coordonator) (2010), Reabilitarea integrată a consumatorilor de droguri ce au săvârșit fapte penale, Editura Expert, București
- Palumbo, L., & Sciarba, A. (2015). Vulnerability to forced labour and trafficking: the case of Romanian women in the agricultural sector in Sicily. www.antitraffickingreview.org/http://www.antitraffickingreview.org/index.php/atrjournal/article/view/136/140
- Tomita, Mihaela (2018), Protecția și asistența integrată a victimelor traficului de persoane, Editura Sitech, Craiova
- Vascea, Gheorghe (2017), Unele considerații privind protecția martorilor, informatorilor și victimelor martori, Revista de investigare a criminalității Anul X (1), 31-36
- Vasile Valentina (coord.) (2017), Studiu asupra victimizării în România, bazat pe ancheta tematica națională, Editura ProUniversitaria, București
- Zaman, Gheorghe, Surugiu, Marius, Mazilescu, Raluca, Vasile, Valentina (coord.) (2017), Studiu calitativ privind preocupările în domeniul cercetării calitative a fenomenului victimizării, cu deosebire în comunitățile de romi, Editura ProUniversitaria, București

b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

- ***Consiliul European, Recomandarea nr. R(2000)11, adoptată de Comitetul Miniștrilor Consiliului European la data de 19 mai 2000 privind Traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale, 2000
- ***Convenția Consiliului European privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 622 din 19/07/2006.
- ***Convenția cu privire la Drepturile Copilului, Publicație a Organizației Salvați Copiii, București, decembrie 2001.
- ***Convenția privind Înființarea Biroului European de Poliție (Convenția Europol), încheiată la 26 iulie 1995, întemeiată pe dispozițiile articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (COM(2007)0215 – C6-0169/2007 – 2007/0076(CNS)).
- ***Convenția Unică asupra stupefiantelor din 1961, adoptată de România prin Decretul nr.626 din 1973
- ***Decizia cadru a Consiliului 2002/629/JAI din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de ființe umane. Jurnalul Oficial L203, 01/08/2002, p.1-4.
- ***Directiva 2002/90/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2002 de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate, Jurnalul Oficial L 328, 05.12.2002, p. 17.
- ***Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare, Publicat în Monitorul Oficial nr.783 din 11.12.2001.
- Erez, E. (1991), Victim Impact Statements. Trends and Issues in Crime and Criminal Justice, 33. Canberra: Australian Institute of Criminology
- Fattah, E.A. 1986), From Crime Policy to Victim Policy, MacMillan, London
- Goody, J. (2005), Victims and victimology, Pearson Longman
- Karmen, A. (1990), *Crime victims: An introduction to victimology*, Brooks/Cole Pub. Co. (Pacific Grove, California, 1990
- Karmen, A. (2007), *Crime victims*, Thomson Wadsworth, 2007
- Mawby R.L., Walklate S. (1994), *Critical Victimology*, Sage Publications, London
- Meadows, R.J (2006), *Understanding violence and victimization*, prentice Hall
- Mitrofan, N., Zdrengea V., Butoi T. (1994), *Psihologie judiciară*, Casa de Editură și Presă „Șansa” – S.R.L., București
- Nicolăescu Victor (2007), “Sanțiunile neprivative de libertate aplicate infractorilor consumatori de droguri”, Revista Infodrog nr. 1/2007, Buletin de Informare și Documentare, București, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București
- Nicolăescu Victor (2008), “Tratamentul cvasi-coercitiv aplicat consumatorilor de droguri în diferite state”, Revista Infodrog nr. 1/2008, Buletin de Informare și Documentare, Editura Ministerului Administrației și

Internelor, București
Site-uri de specialitate

- www.asistentasociala.ro;
- www.revistadeasistentasociala.ro
- www.rcis.ro, Revista de cercetare și intervenție socială, Editura Lumen
- www.jppc.ro., Jurnalul Practicilor Pozitive Comunitare
- www.just.ro
- www.un.org

8. 2 Seminar / laborator (teme, număr de ore, bibliografie)

Metode de predare

1. **Victimizarea 2 ore**
  - a. Frica de criminalitate și vulnerabilitatea.
  - b. Tipuri de sondaje de victimizare, naționale, europene și internaționale.
  - c. Metodologia sondajelor de victimizare.
  - d. Riscul diferential de victimizare.
2. **Victimizarea în contextul criminalității violente 3 ore**

Determinarea riscurilor referențiale: atractivitatea, proximitatea, vulnerabilitatea, activitățile de rutină, stilul de viață, expunerea. Vulnerabilitatea specifică a consumatorilor de droguri față de violente.
3. **Victimizarea multiplă 4 ore**

Probabilitatea victimizării multiple.
Delincvența și victimizarea multiplă.
Consumul de droguri și victimizarea multiplă
4. **Standarde internaționale și europene privind protecția victimelor 2 ore**

Reglementări la nivelul ONU
Recomandări la nivelul Consiliului European
Alte acte normative de nivel internațional și european
5. **Studii de caz : referire, evaluare și intervenție – normele naționale în aplicare 3 ore**

- Studiu de caz
- Brainstorming
- Studiu de caz

Bibliografie:

b) referințe principale (bibliografie minimală):

- Abraham, P., Nicolăescu, V., Iașnic, B. (2002), Poliția Comunitară, Editura Expert, București
- Alexandrescu Gabriela, Păunescu Geta (coordonatori) (2004), colectiv, Nicolăescu Victor, Ghid de bune practici pentru asistarea copiilor victime ale traficului în scopul exploatarei sexuale, Organizația "Salvați Copiii", București
- Alexandrescu Gabriela, Păunescu Geta (coordonatori) (2004), colectiv, Nicolăescu Victor, Ghid privind intervenția în cazurile de abuz asupra copilului, Organizația "Salvați Copiii", Ediția a II-a, Timișoara, Editura Brumer
- Bocancea C., Neamțu G. (1999), Elemente de asistență socială, Polirom, Iași
- Butoi, Tudorel Badea (2008), Victimologie și psihologie victimală, Editura Pinguin Book, București
- Nica-Dinu Elena-Florentina (2016), Protecția victimelor înainte și după actul infracțional, Revista de investigație a criminalității Anul IX (1), 693-702
- Nicolăescu Victor (2011), Standarde și principii privind protecția victimelor, Institutul European, Iași
- Nicolăescu Victor (2011), Standarde și principii privind protecția victimelor, Institutul European, Iași
- Nicolăescu Victor (coordonator) (2010), Reabilitarea integrată a consumatorilor de droguri ce au săvârșit fapte penale, Editura Expert, București
- Nicolăescu Victor (coordonator) (2010), Reabilitarea integrată a consumatorilor de droguri ce au săvârșit fapte penale, Editura Expert, București
- Palumbo, L., & Sciarba, A. (2015). Vulnerability to forced labour and trafficking: the case of Romanian women in the agricultural sector in Sicily. www.antitraffickingreview.org:<http://www.antitraffickingreview.org/index.php/atjournal/article/view/136/140>
- Tomita, Mihaela (2018), Protecția și asistența integrată a victimelor traficului de persoane, Editura Sitech, Craiova
- Vascea, Gheorghe (2017), Unele considerații privind protecția martorilor, informatorilor și victimelor martori, Revista de investigație a criminalității Anul X (1), 31-36
- Vasile Valentina (coord.) (2017), Studiu asupra victimizării în România, bazat pe ancheta tematică națională, Editura ProUniversitaria, București
- Zaman, Gheorghe, Surugiu, Marius, Mazilescu, Raluca, Vasile, Valentina (coord.) (2017), Studiu calitativ privind preocupările în domeniul cercetării calitative a fenomenului victimizării, cu deosebire în comunitățile de

romi, Editura ProUniversitaria, Bucuresti

b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

- ***Consiliul Europei, Recomandarea nr. R(2000)11, adoptată de Comitetul Miniștrilor Consiliului Europei la data de 19 mai 2000 privind Traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale, 2000
  - ***Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 622 din 19/07/2006.
  - ***Convenția cu privire la Drepturile Copilului, Publicație a Organizației Salvați Copiii, București, decembrie 2001.
  - ***Convenția privind Înființarea Biroului European de Poliție (Convenția Europol), încheiată la 26 iulie 1995, întemeiată pe dispozițiile articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (COM(2007)0215 – C6-0169/2007 – 2007/0076(CNS)).
  - ***Convenția Unică asupra stupefiantelor din 1961, adoptată de România prin Decretul nr.626 din 1973
  - ***Decizia cadru a Consiliului 2002/629/JAI din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de ființe umane. Jurnalul Oficial L203, 01/08/2002, p.1-4.
  - ***Directiva 2002/90/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2002 de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate, Jurnalul Oficial L 328, 05.12.2002, p. 17.
  - ***Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare, Publicat în Monitorul Oficial nr.783 din 11.12.2001.
  - Erez, E. (1991), Victim Impact Statements. Trends and Issues in Crime and Criminal Justice, 33. Canberra: Australian Institute of Criminology
  - Fattah, E.A. (1986), From Crime Policy to Victim Policy, MacMillan, London
  - Goody, J. (2005), Victims and victimology, Pearson Longman
  - Karmen, A. (1990), *Crime victims: An introduction to victimology*, Brooks/Cole Pub. Co. (Pacific Grove, California, 1990
  - Karmen, A. (2007), Crime victims, Thomson Wadsworth, 2007
  - Mawby R.I., Walklate S. (1994), Critical Victimology, Sage Publications, London
  - Meadows, R.J (2006), Understanding violence and victimization, prentice Hall
  - Mitrofan, N., Zdrengea V., Butoi T. (1994), Psihologie judiciară, Casa de Editură și Presă „Șansa” – S.R.L., București
  - Nicolăescu Victor (2007), “Sanțiunile neprivative de libertate aplicate infractorilor consumatori de droguri”, Revista Infodrog nr. 1/2007, Buletin de Informare și Documentare, București, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București
  - Nicolăescu Victor (2008), “Tratamentul cvasi-coercitiv aplicat consumatorilor de droguri în diferite state”, Revista Infodrog nr. 1/2008, Buletin de Informare și Documentare, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București
- Site-uri de specialitate
- www.asistentasociala.ro;
  - www.revistadeasistentasociala.ro
  - www.rcis.ro, Revista de cercetare și intervenție socială, Editura Lumen
  - www.jppe.ro., Jurnalul Practicilor Pozitive Comunitare
  - www.just.ro
  - www.un.org

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Formarea deprinderilor care să asigure profesionalism, imparțialitate și independență ca bază pentru dezvoltarea profesională și științifică

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Măsura în care studenții au înțeles corect și și-au însușit conceptele teoretice studiate • Capacitatea studenților de a interpreta și rezolva corect și creativ aspectele specifice principiilor și standardelor protecției	<ul style="list-style-type: none"> • Examen	40% 40%

	victimelor.		
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Gradul de însușire a cunoștințelor aferente activităților de seminar pe parcursul semestrului 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluare pe parcurs 	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Realizarea unui proiect privind evaluarea, intervenția și referirea unei victime prin colaborarea cu furnizorii de servicii sociale 			

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în Departament

Semnătura Directorului de Departament